

[Sigsgaard.]

da udpeges af de foresatte. Jeg håber, at den højtærede minister finder mulighed for at ændre dette forhold.

I denne sammenhæng vil jeg gerne nævne, at man jo i Sverige har en militær ombudsmandsordning. Måske kunne vi lære noget af det, selv om jeg godt ved, at også militærpersoner kan klage til folketingets ombudsmand.

Jeg har med mine bemærkninger søgt at pege på forhold, der har betydning for klimaet i forsvaret, og ligeledes søgt at anvise veje til bedring af disse forhold. Men det kan også være rimeligt at se på sagen i en større sammenhæng og at se på, hvilket klima vi søger at fremme på andre af samfundslivets områder.

I skolen forsøger man at opdrage børnene til at leve og være aktive i et demokrati. I erhvervslivet er der tilløb til en demokratisering, hvor utilfredsstillende tempoet ender. I tusinder af foreninger landet over leves demokratiet, og samtidig har den enkelte adgang til at øve indflydelse på samfundets hele udvikling, det være sig på statsplan eller kommunalt plan. Under sådanne samfundsformer, præget af demokratiets idé, må det autoritære militærvæsen opleves som et fremmedlegeme. Selv om klimaet i forsvaret bedres, så vil det vedvarende være et fremmedlegeme, og vi bør være opmærksom på, at dette autoritære element kan være med til at ødelægge den demokratiske samfundsindstilling, som vi er enige om at tilstræbe på andre områder.

Det forekommer rimeligt at nævne civilforsvaret under denne forhandling. Mange gør meget ud af at fremhæve, hvor forskelligt civilforsvaret er og må være fra det militære forsvar. I hvert fald hvad klimaet angår, er det dog vist svært at se den store forskel. Men er der blot nogen mening i talen om civilforsvaret som et civilt forsvar, så burde det jo være muligt inden for dette korps at arbejde meget mere demokratisk, end tilfældet er. Jeg håber, der er enighed om, at civilforsvarets militære retsregler i høj grad trænger til afløsning.

Det er vel de fleste bekendt, at man også i civilforsvaret idømmer relativt strenge straffe for helt latterlige småforseelser. Jeg har netop fået et brev om et sådant tilfælde. Jeg skal dog ikke trætte med eksempler,

men hvis nogen har interesse for detaljer, kan de naturligvis fås. Såfremt der virkelig i de kredse, der så varmt støtter civilforsvaret, er ønske om demokratiske reformer, så kan vi vel vente, at der bliver fremsat lovforslag om ændringer i civilforsvarsloven.

Jeg skal slutte med at udtrykke socialistisk folkepartis sympati for den højtærede ministers holdning i denne sag og for de initiativer, han har bebudet. Jeg tror dog ikke, de er tilstrækkelige, og derfor håber jeg også, der bliver anledning til at tage nogle af de spørgsmål op, jeg her har rejst. Det kan ikke være rimeligt, at militæret ved autoritær tankegang og ved udemokratiske metoder skal kunne gøre livet surt for de indkaldte og undergrave den samfundsholdning, som vi i øvrigt prøver at opdrage til, nemlig den demokratiske.

Iver Poulsen: Når en minister udtaler sig offentligt, må man almindeligt regne med, at udtalelsen kan tillægges en vis offentlig betydning, og når en minister fortaler sig, er der derfor ikke blot tale om en ganske almindelig, trivial bommert, men den ministerielle fortalelse må nødvendigvis rejse krav om en passende korrektion. Offentligheden må med rette kunne forvente af en minister, at han bedre end menigmand vejer sine ord. Som allerede nævnt har den højtærede forsvarsminister i et interview med en menig tiltrådt nogle ringeagtende og på det nærmeste injurierende karakteristikker af en talstærk og betydningsfuld gruppe af militærets personel, nemlig de værnepligtige befalingsmænd. Generaliserende ringeagtsytringer om militærets personel er et fra dele af pressen velkendt fænomen, blot plejer det at tage sigte på det faste befalingsmandskorps, ikke på de værnepligtige. Den mindste såkaldte affære fører alt for ofte i pressen til generelle angreb på officerskorpset. Noget tilsvarende kendes ikke inden for andre brancher. Hvis en sagfører anklages for bedrageri, karakteriserer man ikke hele advokatstanden som bedragerer, og hvis en lærer har slået et barn, er der ingen, der vil falde på at kalde hele lærerstanden for børnemishandlere. Men når der sker noget uheldigt inden for forsvaret, er store kredse parat med generaliserende angreb på forsvarets folk. Her svigter politikerne for ofte forsvaret